

působící zmatečnosti, jest s to zameziti úplné vysvětlení a důkladné posouzení sporu. Náprava vady této může se státi jedině tím, že procesní soud položí za základ skutkového zjištění posudek znalců Dra. T-a a Dra. N-a, aniž by prozatím přihlédl k druhému posudku jako k průvodnímu prostředku. Za to však bude k tomuto posudku, jenž pojat byv do něho, stal se skutkovým přednesem žalované strany, přihlížeti jako k otázkám položeným znalcům již slyšeným podle Šu 289 c. ř. s. Budiž proto posudek znalců Dra. D-a a Dra. W-a sdělen znalcům Dru. T-ovi a Dru. N-ovi za tím účelem, by se o něm vyjádřili, po případě posudek jimi podaný doplnili, přihlížejíce k okolnostem v posudku tom uvedeným, pokud se jeví jako otázky podle Šu 289 c. ř. s. Setrvají-li oba tito znalci na svém posudku, po případě, bude-li dodatný jich posudek souhlasným a nebude-li nedostatečným podle Šu 362 odstavec druhý c. ř. s., nebude důvodu, by podán byl posudek další, a aby k posudku Dru. D-a a W-a přihlédnuto bylo jako k průvodnímu prostředku. V tomto případě nechť spokojí se procesní soud s prvním posudkem jako průvodním prostředkem a postupuje dále podle Šu 272 c. ř. s. V opačném případě bude ovšem třeba, by nižší soudy postupovaly podle Šu 362 druhého odstavce c. ř. s. způsobem, jež uznají samy za účelný, pokud bude odpovídati zákonu.

Čís. 4411.

Zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. nezaložil nároků na zaopatřovací požitky, nýbrž jen upravil nároky již tu jsoucí.

Nároků na požitky nemá zaměstnanec, jenž při účinnosti zákona ještě aktivně sloužil.

Pcuhým trváním služebního poměru na velkostatku po 10 let nenabyl ještě zaměstnanec nároku na služební požitky.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1924, R I 935/24).

Žalobu dělnice na velkostatku, opustivší službu dne 30. dubna 1924 na majitele velkostatku o placení zaopatřovacích požitků, p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, o d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci ji znovu projednal a rozhodl. N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení odvolacího soudu a uložil mu, by nehledě k použitým důvodům zrušovacím, rozhodl o odvolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud vychází ve svém usnesení z názoru, že zaměstnanec, jenž byl před počátkem účinnosti zákona ze dne 18. března 1921 čís. 130 sb. z. a n. po 10 roků v trvalém služebním poměru ve velkém pozemkovém majetku, nabyl podle Šu 3 a 4 tohoto zákona nároku na pensi a že tedy i žalobkyně, ježto před uvedenou dobou nesporně po 10 roků na velkostatku žalovaného byla zaměstnána, předpokládajíc ovšem, že nebyla jen sezonní dělnicí (čl. I k Šu 1 předposlední odstavec prov. nařízení ze dne 13. května 1921, č. 189 sb. z. a n.), nároku na pensi nabyla,

a dále vychází z názoru, že žalobkyně, nabyla-li nároku na pensi, má nárok na zaopatřovací požitky podle svrchu uvedeného zákona i když, jak jest nesporno, při počátku účinnosti toho zákona ještě ve službě byla a ji teprve dnem 30. dubna 1924 opustila. Uvedené názory odvolacího soudu, jež vedly k zrušení rozsudku prvního soudu, nejsou však správné. Mylným jest názor, že zaměstnanec na velkém pozemkovém majetku, byl-li v trvalém služebním poměru, nabyl podle Šu 3 a 4 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. nároku na pensi, dokonal-li před počtem tohoto zákona 10 let služby na velkostatku. Mylným jest tento názor, protože uvedeným zákonem se nárok na pensi nezakládá. Kdo bez ohledu na tento zákon jinak, buď ze smlouvy nebo ze zákona na příklad ze zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n., nebo podle zvyklosti nároku na pensi neměl, teprve zákonem ze dne 18. března 1921 čís. 130 sb. z. a n. ho nenabyl. To plyne ze samotného nadpisu zákona, ježto podle něho se zákonem tím zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém pozemkovém majetku toliko upravují. To plyne také z ustanovení Šu 1 zákona, ježto uvádí jako bývalé zaměstnance, na které se zákon vztahuje, zaměstnance, kteří a) jež p o č a l i požívati zaopatřovacích požitků, b) n a b y l i nároku na vyplácení pense d ř í v e, než zákon počal působiti. Že zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. nároku na pensi nezřídil, nachází své potvrzení též v motivech k tomuto zákonu, zejména v důvodové zprávě k vládnímu návrhu (tisk čís. 1130), kdež se výslovně praví, že účelem zákona jest zabezpečiti zaměstnance již p e n s i o n o v a n é. (Viz také rozhodnutí Nejvyššího soudu uveřejněné ve sbírce n. s. čís. 1931, 2567, rozhodnutí ze dne 7. října 1924 Rv II 402/24 a jiná). Š 3 a 4 uvedeného zákona, na něž se odvolací soud odvolává, žádného nároku na pensi nezakládají, ježto stanoví jen, jak vypočísti jest míru zaopatřovacích požitků zákonem upravených. Žalobkyně tudíž, i kdyby byla v trvalém služebním poměru na velkostatku žalovaného a nikoli jen sezonní dělníci, což zjistiti bylo napadeným zrušovacím usnesením prvním soudu uloženo, nenabyla nároku na pensi tím, že dokončila před působností zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. na velkostatku žalovaného 10 let služby. Co se týče dalšího stanoviska odvolacího soudu, že žalobkyně, nabyla-li na základě trvalého služebního poměru nároku na pensi před 6. květnem 1921, kdy zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. počal působiti (§ 16), má nárok na zaopatřovací požitky podle tohoto zákona, i když při počátku účinnosti zákona ještě byla v činné službě a teprve později vstoupila do neaktivního poměru, není ani toto stanovisko správné. Vzhledem k tomu, co shora uvedeno, nepřichází ovšem v úvahu nárok na pensi, dokonáním 10 leté služby podle názoru odvolacího soudu nabytý, nýbrž nárok na pensi, z něhož žalobkyně odvozuje své právo požadovati zaopatřovací požitky podle uvedeného zákona, totiž nárok na pensi, jehož prý žalobkyně nabyla podle zvyklosti dle jejího tvrzení na velkostatku žalovaného zachovávané, že se přiznávalo výslužné zaměstnancům již po 30 letech služby. Podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. a to podle Šu 1 patří zaopatřovací požitky tímto zákonem upravené b ý v a l ý m zaměstnancům, kteří, jak již shora uvedeno, a) již počali zaopatřovacích požitků požívati, b) nabyli nároku na vyplácení pense dříve, než zákon začal působiti. O případ Šu 1 písm.

a) se nejedná. Co se týče zaměstnanců v §u 1 písm. b) uvedených, ježto výslovně mluví se tu o bývalých zaměstnancích a o zaměstnancích, kteří nabyli nároku na vyplácení pense, není pochybnosti o tom, že míněni jsou zaměstnanci, kteří při počátku působnosti zákona byli již mimo činnou službu, tedy kteří z činné služby před tím vystoupili. Že tomu tak, vidno i z prováděcího nařízení ze dne 13. května 1921, čís. 189 sb. z. a n.; podle tohoto nařízení jsou totiž bývalými zaměstnanci po rozumu §u 1 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., pokud nárok na vyplácení pense odvozován jest ze smlouvy, nebo ze zvyklostí, ti kdo před 6. květnem 1921 vstoupili v neaktivní poměr, tedy v činné službě již nebyli. Uvedené stanovisko potvrzeno jest též vzpomenutými shora motivy zákona a to jak původním návrhem jeho (tisk čís. 679), tak vládním návrhem (tisk čís. 1130) a též zprávami sociálně politického a zemědělského výboru (tisk čís. 1471 a 573). Poukázati jest zejména na odůvodnění uvedené v motivech pro to, že účinnost zákona odložena byla na 30 dní po vyhlášení jeho. Stalo se tak dle onoho odůvodnění z ohledu na doslouživší, ale pro bídu, která by je v pensi čekala, do výslužby nevstoupivší zaměstnance, aby mohli před počátkem účinnosti zákona vstoupiti do pense a se tak účastnými státi dobrodiní nové úpravy zaopatřovacích požitků. Z toho, co uvedeno, jest vidno, že k rozhodnutí o žalobním nároku není zapotřebí zjišťovati okolnosti v napadeném usnesení uvedené, zdali žalobkyně byla na velkostatku žalovaného v trvalém služebním poměru, či jako sezonní dělnice, jak dlouho a zdali zvyklost poskytovat zaopatření již po 30 letech zaměstnancům byla na velkostatku žalovaného zachovávána. Z toho plyne, že zrušovací usnesení odvolacího soudu není odůvodněno.

Čís. 4412.

Domáhá-li se věřitel zaplacení z nemovitosti na základě zástavního práva, mohou v pořadí knihovní pohledávky dojíti uhrazení jen ty náklady procesní a exekuční, které souvisejí s vymožením pohledávky z této nemovité věci.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1924, R I 939/24).

Soud první stolice, rozvrhuje nejvyšší podání za vydraženou nemovitost, přikázal knihovnickému věřiteli v pořadí pohledávky též útraty exekuce na svršky. K odporu zadnějšiho knihovnického věřitele, vyloučil první soud z příroku útraty oné exekuce. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Pokud jde o nepřisouzení útrat mobilární exekuce z nejvyššího podání za prodané, povinnému patřící ideální polovice jeho nemovitosti, jest názor soudu rekursního, v napadeném usnesení vyslovený správným. Z předpisů §u 447 obč. zák. plyne, že pojem a účel práva zástavního